



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

## UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 59/2024-12

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miloša Maďara a sudcov Jany Baricovej (sudkyňa spravodajkyňa) a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného RIBÁR & PARTNERS, s. r. o., Halenárska 18A, Trnava, proti postupu Krajského súdu v Prešove v konaní vedenom pod sp. zn. 6To/36/2020 a jeho rozsudku z 23. septembra 2020 a postupu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Tdo 86/2022 a jeho uzneseníu z 20. apríla 2023 takto

### **r o z h o d o l :**

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

### **O d ô v o d n e n i e :**

#### **I.**

#### **Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci**

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 4. augusta 2023 domáha vyslovenia porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 6To/36/2020 a jeho rozsudkom z 23. septembra 2020 a postupom najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Tdo 86/2022 a jeho uznesením z 20. apríla 2023. Navrhuje napadnuté rozhodnutia zrušiť a vec vrátiť krajskému súdu na ďalšie konanie a rozhodnutie. Zároveň požaduje priznať mu náhradu trov právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ bol rozsudkom Okresného súdu Svidník sp. zn. 2T/15/2020 z 22. júla 2020 uznaný vinným zo spáchania obzvlášť závažného zločinu nedovolenej výroby omamných látok a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c) a d) a ods. 2 písm. a) a c) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. j) Trestného zákona, za ktorý bol odsúdený na trest odňatia slobody vo výmere siedmich rokov so zaradením sťažovateľa na jeho výkon do ústavu s minimálnym

stupňom stráženia. Zároveň bol sťažovateľovi uložený ochranný dohľad v trvaní dvoch rokov, ochranné protitoxikomanické liečenie ústavnou formou a trest prepadnutia špecifikovaných vecí.

3. Proti uvedenému rozhodnutiu súdu prvého stupňa príslušný prokurátor podal odvolanie, na základe ktorého krajský súd rozsudkom č. k. 6To/36/2020-845 z 23. septembra 2020 podľa § 321 ods. 1 písm. d) a ods. 2 Trestného poriadku zrušil výrok rozsudku okresného súdu o treste a podľa § 322 ods. 3 Trestného poriadku uložil sťažovateľovi trest odňatia slobody vo výmere desiatich rokov so zaradením sťažovateľa na jeho výkon do ústavu s minimálnym stupňom stráženia a trest prepadnutia konkretizovaných vecí.

4. Rozsudok krajského súdu sťažovateľ napadol z dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 písm. h) a i) Trestného poriadku dovolaním, ktoré najvyšší súd uznesením sp. zn. 5 Tdo 86/2022 z 20. apríla 2023 odmietol.

## II.

### Argumentácia sťažovateľa

5. Sťažovateľ v rámci dovolacieho konania namietal postup a rozhodnutie krajského súdu, ktorým mu bol zvýšený trest odňatia slobody zo 7 na 10 rokov. Upozornil na zákonnosť postupu okresného súdu, ktorý aplikoval § 39 ods. 2 písm. d) a ods. 4 Trestného zákona. V podstate sa domáha právneho stavu nastoleného rozsudkom okresného súdu v spôsobe aplikácie inštitútu mimoriadneho zníženia trestu podľa § 39 Trestného zákona.

6. Kým okresný súd uložený trest odňatia slobody sťažovateľovi mimoriadne znížil podľa § 39 ods. 2 písm. d) a ods. 4 Trestného zákona, krajský súd zrušil aplikáciu týchto ustanovení s odôvodnením, že ňou zo strany okresného súdu došlo k porušeniu § 34 Trestného zákona. Odvodnenie krajského súdu sťažovateľ považuje za mimoriadne zmätočné a arbitrárne.

7. Podľa sťažovateľa úlohou odvolacieho súdu nie je posudzovať primeranosť uloženia trestu súdom prvého stupňa, ale len posúdiť, či jeho uloženie bolo zákonné. Krajský súd mal v zmysle § 317 ods. 1 Trestného poriadku preskúmať zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolateľ podal odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo.

8. Sťažovateľ po zákonom poučení urobil vyhlásenie podľa § 257 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku, že je vinný zo skutku, ktorý je opísaný v obžalobe. Príslušný prokurátor navrhol vyhlásenie prijať a okresný súd tak urobil. V zmysle stanoviska najvyššieho súdu sp. zn. Tpj 55/2016 Trestný poriadok v prípade uznania viny podľa § 257 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku umožňuje súdu analogicky mimoriadne znížiť dolnú hranicu trestu postupom podľa § 39 ods. 2 písm. d) ods. 4 Trestného zákona. Okresný súd teda znížil dolnú hranicu trestnej sadzby z dôvodu splnenia týchto podmienok.

9. Ak bol krajský súd toho názoru, že zákonné aplikovanie daného ustanovenia spôsobí neprimerane nízky trest, bola to názorová, subjektívna mimoprávna úvaha sudcu krajského súdu. Názor krajského súdu, že trest 7 rokov je nedostatočný, sťažovateľ považuje za v rozpore aj s vykonaným dokazovaním.

10. Sťažovateľ krajskému súdu vytýka, že neponúkol úvahu, prečo bol postup okresného súdu v zmysle stanoviska najvyššieho súdu sp. zn. Tpj 55/2016 porušením § 34 Trestného zákona.

Sťažovateľ sa nevysporiadal ani so závermi okresného súdu vo vzťahu k znaleckým posudkom vyznievajúcim v prospech nižšieho trestu. Podľa neho odvolací súd neuviedol dôvody, ktoré by vysvetlili jeho rozhodnutie. Založil ho na pochybnosti o správnosti záveru okresného súdu a na presvedčení, že jediný správny trest je trest odňatia slobody vo výške 10 rokov, čím zdôvodnil nezákonnosť prvostupňového rozsudku a odmietnutie aplikácie § 39 ods. 2 písm. d) a ods. 4 Trestného zákona. Za nezdôvodnené sťažovateľ považoval aj zrušenie ochranného protitoxikomanického liečenia, ktoré bolo uložené práve z dôvodu, že sťažovateľ spáchal skutok v dôsledku závislosti, a ktoré by účinne napomohlo k jeho liečbe. Zvýšenie trestu odňatia slobody namiesto liečby žiadnym spôsobom podľa jeho názoru nepomôže naplneniu zmyslu § 34 Trestného zákona. Ide preto opäť o arbitrárny postup krajského súdu.

11. V konaní pred dovolacím súdom sťažovateľ namietal, že zo strany krajského súdu nastal zásah do zákonného rozhodnutia okresného súdu. Odvolací súd nemohol arbitrárne meniť prvostupňové rozhodnutie, ak toto bolo zákonné a v súlade s ustálenou súdnou praxou najvyššieho súdu. Sťažovateľ akceptoval rozhodovaciu prax najvyššieho súdu, keď v zmysle zjednocujúceho stanoviska sp. zn. Tpj 46/2010 dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku nie je naplnený tým, že obvinenému nebol uložený trest za použitia § 39 Trestného zákona, v dôsledku čoho uložený trest má byť neprimeraný. V predmetnom prípade ale išlo o situáciu, keď prvostupňový súd § 39 Trestného zákona aplikoval, ale krajský súd jeho použitie zrušil, a to z dôvodu jeho nesprávneho právneho názoru.

12. Podľa názoru sťažovateľa aj keď § 39 Trestného zákona nie je kogentným ustanovením, ak sa ho okresný súd rozhodol aplikovať, založil jeho účinky. Pritom fakultatívnosť je vo voľbe aplikácie ustanovenia, nie v jeho účinkoch.

13. Dovolací súd v rámci dovolacieho konania vychádza zo skutkového stavu ustáleného okresným súdom, ktorým je striktnie viazaný. Pri skutkových zisteniach, ktoré v tejto veci ustálil okresný súd, bolo pri použití mimoriadneho zmierňovacieho inštitútu namieste aplikovať § 39 ods. 2 písm. d) a ods. 4 Trestného zákona. Konštatácia odvolacieho súdu o absencii dôvodov na použitie označeného ustanovenia je podľa názoru sťažovateľa popretím nielen rozhodných skutkových okolností, ale aj porušením zásad pre ukládanie trestu v zmysle § 34 ods. 1 a 4 Trestného zákona, na ktoré porušenie poukazuje paradoxne krajský súd. Rozsudkom krajského súdu pri ukladaní trestu odňatia slobody došlo k porušeniu hmotnoprávných ustanovení, ako sú uvedené vo výrokovej časti rozsudku, a to v takej intenzite, ktorá napĺňala atribúty uplatneného dovolacieho dôvodu v zmysle § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

14. V neposlednom rade sťažovateľ uviedol, že argumentácia týkajúca sa posúdenia toho, či krajský súd má oprávnenie zasahovať do činnosti okresného súdu popísaným spôsobom, ostala nepovšimnutá. Najvyšší súd nedal na uvedenú otázku, resp. argumentačne na sťažovateľom nastolenú polemiku dostatočnú odpoveď. V tomto smere vníma napadnuté uznesenie najvyššieho súdu ako nedostatočné, keď je z hľadiska práva na obhajobu [§ 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku] ako imanentnej súčasťou spravodlivého procesu potrebné posúdiť, či skôr konajúce súdy (v komplexe ich rozhodnutí) svoje relevantné závery náležite odôvodnili vo všetkých podstatných okolnostiach pre rozhodnutie (k tomu sťažovateľ poukázal na rozhodnutie ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 546/2020).

### III.

#### Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

15. Podstatou ústavnej sťažnosti je namietané porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 6To/36/2020 a jeho rozsudkom z 23. septembra 2020 a postupom najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Tdo 86/2022 a jeho uznesením z 20. apríla 2023, ku ktorému malo dôjsť neodôvodnenosťou a arbitrárnosťou záverov prijatých označenými všeobecnými súdmi v trestnej veci sťažovateľa premietnutých do napadnutých rozhodnutí.

#### III.1. K namietanému porušeniu práv postupom a rozsudkom krajského súdu:

16. Pokiaľ ide o sťažovateľom namietané porušenie označených práv rozhodnutím krajského súdu ako odvolacieho súdu, ústavný súd poznamenáva, že námietky, pre ktoré sťažovateľ napadol odvolacie rozhodnutie ústavnou sťažnosťou, predniesol v podstate v rovnakom rozsahu aj v dovolaní, o ktorom konal a rozhodoval dovolací súd.

17. V takomto prípade právomoc najvyššieho súdu poskytnúť ochranu základným právam sťažovateľa predchádza oprávneniam ústavného súdu, a to vzhľadom na princíp subsidiarity zakotvený v čl. 127 ods. 1 *in fine* ústavy („...ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“). Z princípu subsidiarity vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd sa pri uplatňovaní svojej právomoci riadi zásadou, že všeobecné súdy sú ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. IV. ÚS 236/07).

18. Aj keď dovolanie sťažovateľa bolo uznesením najvyššieho súdu odmietnuté podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku, t. j. na neverejnom zasadnutí, bez preskúmania veci, keďže bolo zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Trestného poriadku, podľa názoru ústavného súdu sa dovolací súd ochrane práva sťažovateľa na spravodlivé súdne konanie venoval v takej miere, ktorá splnila všetky atribúty pre naplnenie podstaty, účelu a významu princípu subsidiarity zakotveného v čl. 127 ods. 1 ústavy, a teda v takom rozsahu, pre ktorý bolo možné prijať záver, že v súvislosti s touto časťou ústavnej sťažnosti existuje dôvod na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) pre nedostatok právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie.

#### III.2. K namietanému porušeniu práv postupom a uznesením najvyššieho súdu:

19. Ústavný súd v prvom rade pripomína, že nie je súdom vyššej inštancie rozhodujúcim o opravných prostriedkoch v rámci sústavy všeobecných súdov. Ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu

všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa vymedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať rozhodnutie všeobecného súdu v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (*mutatis mutandis* I. ÚS 13/00, I. ÚS 17/01, III. ÚS 268/05).

20. Podstata základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a obdobne aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru spočíva v tom, že každý sa môže domáhať ochrany svojich práv na súde. Tomuto oprávneniu zodpovedá povinnosť súdu nezávisle a nestranne vo veci konať tak, aby bola právu, ktorého porušenie sa namieta, poskytnutá ochrana v medziach zákonov, ktorú tento článok ústavy o základnom práve na súdnu ochranu vykonáva (čl. 46 ods. 4 ústavy v spojení s čl. 51 ústavy).

21. Súčasťou obsahu práva na spravodlivé súdne konanie je aj právo účastníka (strany) konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne odpovie na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom (stranou) konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi (stranami) konania.

22. Do obsahu uvedených práv však nepatrí právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov, teda za porušenie tohto základného práva nemožno považovať neúspech (nevyhovenie návrhu) v konaní pred všeobecným súdom (napr. I. ÚS 8/96, III. ÚS 197/02, III. ÚS 284/08). Právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia (po vykonaní dôkazov a ich vyhodnotení) skutkový stav a po použití relevantných právnych noriem vo veci rozhodnú za predpokladu, že skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné a že neboli prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces. O arbitrárnosti (svojvôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom je možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natolko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (*mutatis mutandis* I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06).

23. Z opísaných hľadísk ústavný súd pristúpil aj k posúdeniu napadnutého uznesenia najvyššieho súdu, ktorým podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie sťažovateľa proti rozsudku krajského súdu č. k. 6To/36/2020-845 z 23. septembra 2020 odmietol.

24. Dovolací súd po úvodnom zhrnutí dovtedajšieho priebehu trestného konania, v ňom vydaných rozhodnutí súdov prvého a druhého stupňa a po rekapitulácii sťažovateľom uplatnenej dovolacej argumentácie (prekrývajúcej sa s argumentáciou v ústavnej sťažnosti), ako aj reakcie Okresnej prokuratúry Svidník ozrejmil zmysel a účel dovolania ako mimoriadneho opravného prostriedku a nevyhnutné podmienky na jeho uplatnenie. Rovnako vysvetlil, v čom spočíva podstata

sťažovateľom použitých dovolacích dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. h) a i) Trestného poriadku, definoval ich vzájomný vzťah a poukázal na okolnosti, za ktorých dochádza k ich naplneniu.

25. Poukazujúc na stanovisko trestnoprávneho kolégia najvyššieho súdu sp. zn. Tpj 46/2010 zo 14. júna 20210, dovolací súd konštatoval, že dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku nie je naplnený tým, že obvinenému (sťažovateľovi) nebol uložený trest za použitia § 39 Trestného zákona, v dôsledku čoho by mal byť trest neprimeraný. Pokiaľ súd nevyužil moderačné oprávnenie podľa uvedeného ustanovenia a trest vymeral v rámci nezníženej trestnej sadzby, nemožno podľa najvyššieho súdu tvrdiť, že trest bol uložený mimo trestnú sadzbu stanovenú Trestným zákonom za trestný čin, z ktorého bol obvinený (sťažovateľ) uznávaný za vinného. Nepoužitie § 39 Trestného zákona teda nezakladá žiadny dovolací dôvod. Preto podľa najvyššieho súdu nebolo určujúcim, že ustanovenie o mimoriadnom znížení trestu aplikoval okresný súd ako súd prvého stupňa.

26. V ďalšom dovolací súd uviedol, že zo stanoviska trestnoprávneho kolégia najvyššieho súdu sp. zn. Tpj 55/2016 z 27. júna 2017 výslovne vyplýva fakultatívnosť analogického použitia mimoriadneho zníženia trestu odňatia slobody podľa § 39 ods. 2 písm. d) a ods. 4 Trestného zákona v prípade, že súd prijme vyhlásenie obžalovaného, že je vinný, resp. že nepopiera spáchanie skutku a neznamená to, že za takej situácie musí vždy k tomu dôjsť, t. j. že súd po prijatí takej vyhlásenia obvineného k obžalobe musí ukladať trest odňatia slobody pod dolnú hranicu zákonom ustanovenej trestnej sadzby.

27. Podľa najvyššieho súdu krajský súd uviedol v napadnutom rozsudku jasné a zrozumiteľné dôvody, na základe ktorých považoval v prejednávanej veci uloženie trestu odňatia slobody pod dolnú hranicu zákonom ustanovenej trestnej sadzby za rozporné so zákonom (sťažovateľovi bol skorším rozhodnutím z roku 2017 za druhovo totožnú trestnú činnosť uložený trest odňatia slobody pod dolnú hranicu zákonom ustanovenej trestnej sadzby vrátane probačného dohľadu a obmedzenia spočívajúceho v zákaze požívania omamných a psychotropných látok; uvedený trest nemal na sťažovateľa prevýchovný účinok, tento sa dopustil druhovo totožnej trestnej činnosti vo väčšom rozsahu v skúšobnej dobe podmieneného odsúdenia; tentokrát už drogy nielen prechovával, ale ich aj distribuoval iným najmenej piatim osobám; skutok páchal po dobu ôsmich mesiacov v priebehu plynutia skúšobnej doby podmieneného odsúdenia a opätovné dobrodenie spočívajúce v ukladaní trestu použitím § 39 Trestného zákona o mimoriadnom znížení trestu by bolo v rozpore so zásadou individuálnej a generálnej prevencie a nevedlo by k náprave sťažovateľa a k tomu, aby viedol v budúcnosti riadny život), takže tvrdenie sťažovateľa, že z napadnutého rozsudku krajského súdu také skutočnosti nevyplývajú boli podľa názoru dovolacieho súdu zavádzajúce.

28. Skutočnosti uvádzané krajským súdom najvyšší súd považoval za jasné, určité a preskúmateľné, vyjadrujúce dôvody neuloženia trestu odňatia slobody pod dolnú hranicu zákonom ustanovenej trestnej sadzby. Tvrdenie sťažovateľa, že názor krajského súdu bol v tomto ohľade nesprávny, dovolací súd preto nepovažoval za dôvodné. Odkaz sťažovateľa na iné rozhodnutie najvyššieho súdu (sp. zn. 6 Tdo 31/2019) dovolací súd nepovažoval za určujúci, pretože išlo o rozhodnutie týkajúce sa konkrétnej veci pri iných skutkových a právnych okolnostiach, ktoré najvyšší súd konkretizoval.

29. V súvislosti s námietkou sťažovateľa, že krajský súd sa nevysporiadal so znaleckými posudkami, čo sa týka jeho drogovej závislosti a priaznivej resocializačnej prognózy, dovolací súd

uviedol, že jednak krajský súd rozsudkom zrušil iba výrok o treste rozsudku okresného súdu, nie výrok týkajúci sa uloženia ochranných opatrení, a jednak výslovne uviedol, že sťažovateľ si drogy zabezpečoval nielen pre vlastnú potrebu, ale tieto aj distribuoval ďalším osobám, bolo pritom zrejmé, že priaznivú resocializačnú prognózu sťažovateľa odvolací súd zohľadnil v tom, že mu uložil trest odňatia slobody na dolnej hranici zákonom ustanovenej trestnej sadzby so zaradením do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia ako najmiernejšej formy výkonu trestu, hoci ako páchatel' obzvlášť závažného zločinu mal byť v zásade podľa zákona zaradený do ústavu na výkon trestu s maximálnym stupňom stráženia.

30. Dovolací súd zhrnul, že sťažovateľovi bol krajským súdom uložený trest odňatia slobody podľa § 172 ods. 2 Trestného zákona s použitím § 38 ods. 3 Trestného zákona na dolnej hranici trestnej sadzby, takže išlo o zákonom prípustný druh trestu a v zákonom ustanovenej trestnej sadzbe.

31. K namietanej neprimeranosti uloženého trestu odňatia slobody s poukazom na sťažovateľom uvádzané skutkové okolnosti najvyšší súd konštatoval, že z pohľadu dovolacieho konania išlo o námietky irelevantné, keďže v tomto konaní sa neposudzuje uložený trest z hľadísk zásad ukladania trestov podľa § 34 Trestného zákona ako v pôvodnom konaní a ani v prípade existencie takého pochybenia by to nespadlo pod dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku ako „nesprávne použitie iného hmotnoprávneho ustanovenia“.

32. Za nepravdivé najvyšší súd považoval tvrdenie sťažovateľa, že v prípade spáchania skutku počas plynutia podmieneného odsúdenia má dochádzať k pričítaniu tej istej skutočnosti opakovane. Ozrejmil, že predošlé odsúdenie za taký čin ako okolnosť, ktorá podmieňuje použitie vyššej trestnej sadzby, je viazané na predošlé odsúdenie za rovnaký trestný čin bez ohľadu na to, či bol uložený podmienený alebo nepodmienený trest odňatia slobody, a nutnosť vykonať pôvodne uložený podmienený trest odňatia slobody je viazaná na rozhodnutie o neosvedčení sa vzhľadom na to, že obvinený nevedol riadny život v skúšobnej dobe, dôsledkom čoho je, že podmienne odložený výkon trestu odňatia slobody sa nariadi vykonať.

33. Pokiaľ sťažovateľ poukazoval na svoju závislosť od kanabinoïdov, dovolací súd uviedol, že podľa skutkovej vety rozsudku okresného súdu sťažovateľ nielen prechovával omamnú látku, ale túto mal aj opakovane v období niekoľkých mesiacov predávať viacerým osobám, takže išlo o postih dílerstva takej látky.

34. Vo vzťahu k sťažovateľom uvádzanej prísnosti či neprimeranosti trestov vo všeobecnosti ustanovených v § 172 Trestného zákona najvyšší súd uviedol, že išlo o otázku mimo rámca prieskumu dovolacieho súdu a aj keď sa môže javiť prísnosť zákonom ustanoveného trestu za daný trestný čin, uvedené nie je možné zjednodušiť postupom naznačovaným sťažovateľom, že by prísnosť zákonodarcom ustanoveného trestu ako takého pri jednotlivých skutkových podstatách trestných činov mala byť korigovaná súdmi akoby obligatórne automaticky použitím ustanovení o mimoriadnom znížení trestu, pretože aj pre aplikáciu týchto ustanovení Trestný zákon určuje podmienky, ktorých splnenie treba posudzovať v každom jednotlivom prípade.

35. Po oboznámení sa s obsahom odôvodnenia napadnutého rozhodnutia najvyššieho súdu ústavný súd konštatuje, že toto nemožno považovať za zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. Práve naopak, vo svojom odôvodnení dáva adekvátnu odpoveď na všetky pre rozhodnutie o dovolaní sťažovateľa relevantné tak skutkové, ako aj právne otázky, a to bez toho, aby poprel znenie, zmysel

alebo účel príslušných dotknutých zákonných ustanovení Trestného poriadku a Trestného zákona vzťahujúcich sa na danú vec. Napadnuté rozhodnutie je tak potrebné považovať za ústavne akceptovateľné.

36. Názor sťažovateľa, že sa dovolací súd konajúci v danej trestnej veci nezaoberal jeho námietkami, ústavný súd nezdíeľa. Z rozhodnutia najvyššieho súdu jednoznačne vyplýva, že na jeho argumentáciu reagoval, avšak nevyhodnotil ju v súlade s jeho predstavou. To však samo osebe nemôže a ani nepredstavuje neprípustný zásah do základných práv sťažovateľa. Je zrejmé, že konajúce súdy (teda aj krajský súd) brali na zreteľ všetky, pre rozhodnutie vo veci samej relevantné skutočnosti, na základe ktorých následne vec právne posúdili a rozhodli.

37. Jasným a zrozumiteľným spôsobom najvyšší súd prezentoval názor, prečo nepovažoval sťažovateľom uplatnené dovolacie dôvody za splnené. Jeho závery pritom neodporujú príslušným právnym normám a zjavne ani jeho ustálenej judikatúre. Z napadnutého rozhodnutia zároveň jednoznačne vyplývajú konkrétne skutkové, ako aj podstatné právne dôvody predmetnej trestnej veci, pre ktoré došlo zo strany odvolacieho súdu k úprave výmery trestu odňatia slobody uloženého sťažovateľovi a ktoré dovolací súd akceptoval.

38. Najvyšší súd neopomenul reagovať ani na námietky sťažovateľa týkajúce sa záverov znaleckých posudkov vyznievajúcich inak (za iných okolností) v prospech nižšieho trestu. Je zjavné, že skutočnosťou diskvalifikujúcou tieto okolnosti bolo uznanie sťažovateľa za vinného okrem iného aj z tzv. „dílerstva“.

39. Pokiaľ sťažovateľ nachádza porušenie svojich práv v skutočnosti, že najvyšší súd nedal výslovnú odpoveď na otázku, či krajský súd má oprávnenie zasahovať do činnosti okresného súdu ním popísaným spôsobom [t. j. zrušiť aplikáciu § 39 ods. 2 písm. d) a ods. 4 Trestného zákona v súvislosti s uložením trestu odňatia slobody], ústavný súd k tomu uvádza, že zo samotného dovolacieho rozhodnutia ako celku je odpoveď na túto otázku čitateľná a pochopiteľná, bez potreby jej ďalšieho dopĺňovania a vysvetľovania. Sťažovateľ vo svojej argumentácii predovšetkým umelo oddeľuje primeranosť uloženého trestu odňatia slobody od jeho zákonnosti s tým dôsledkom, že odvolací súd je v druhostupňovom konaní oprávnený posudzovať iba zákonnosť trestu uloženého súdom prvého stupňa, ale nie jeho primeranosť. Takáto konštrukcia však nie je namieste. Podľa § 317 ods. 1 Trestného poriadku, o ktorý sťažovateľ svoje tvrdenie opiera, ak nezamietne odvolací súd odvolanie podľa § 316 ods. 1 alebo nezruší rozsudok podľa § 316 ods. 3, preskúma zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolateľ podal odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo. Podľa § 34 ods. 1 Trestného zákona, ktorým, naopak, svoje rozhodnutie podporil odvolací súd, trest má zabezpečiť ochranu spoločnosti pred páchatelom tým, že mu zabráni v páchaní ďalšej trestnej činnosti a vytvorí podmienky na jeho výchovu k tomu, aby viedol riadny život, a súčasne iných odradí od páchania trestných činov; trest zároveň vyjadruje morálne odsúdenie páchatel'a spoločnosťou. Podľa § 34 ods. 4 prvej vety Trestného zákona pri určovaní druhu trestu a jeho výmery súd prihliadne najmä na spôsob spáchania činu a jeho následok, zavinenie, pohnútku, príťažujúce okolnosti, poľahčujúce okolnosti a na osobu páchatel'a, jeho pomery a možnosť jeho nápravy. Z citovaných ustanovení jasne a jednoznačne vyplýva, že primeranosť a zákonnosť trestu nie je možné vzájomne separovať v zmysle požiadavky sťažovateľa. Príslušná prokuratúra riadnym opravným prostriedkom napadla okresným súdom za použitia § 39 Trestného zákona uložený trest odňatia slobody sťažovateľovi.

Krajský súd aplikáciu § 39 ods. 2 písm. d) a ods. 4 Trestného zákona v danom prípade považoval za rozpornú s § 34 Trestného zákona, preto sám o uložení trestu rozhodol. Je teda evidentné, v čom odvolací súd badal nezákonnosť výroku prvostupňového rozhodnutia o treste. Takýto postup nemožno bez ďalšieho hodnotiť ako rozporný s právnym predpisom, ktorým sa toto trestné konanie riadilo. Za takto zrejmej skutkovej a právnej situácie nemožno rozhodnutiu najvyššieho súdu vytýkať absenciu obsažného odôvodnenia k sťažovateľom uplatnenej argumentácii.

40. Ústavný súd pripomína, že limity jeho právomoci mu nedovoľujú faktické, ale ani všeobecnými súdmi prijaté právne závery prehodnocovať alebo meniť.

41. V súvislosti so sťažovateľovým prejavom nespokojnosti s napadnutým uznesením najvyššieho súdu ústavný súd znova konštatuje, že obsahom práva na spravodlivé súdne konanie nie je záruka, že rozhodnutie súdu bude spĺňať očakávania a predstavy účastníka (strany) konania. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, I. ÚS 204/2010) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom strán konania vrátane ich dôvodov a námietok.

42. Z pohľadu ústavného súdu sa vzhľadom na spôsob koncipovania ústavnej sťažnosti javí tiež ako podstatné uviesť, že primárna právomoc vykladať zákony patrí všeobecným súdom. Ústavný súd má dôvod do takéhoto výkladu všeobecných súdov zasiahnuť len vtedy, ak sa tento javí ako ústavne nekonformný, čo však v danej veci nezistil. Najvyšší súd bezpochyby reagoval na tie otázky, na ktoré bolo potrebné z jeho strany reagovať. Pokiaľ nereflektoval obhajobnú argumentáciu nevyžadujúcu špecifickú odpoveď vzhľadom na jasnosť a určitosť príslušnej právnej úpravy, nie je možné to kvalifikovať ako neprípustný zásah do základného práva na súdnu ochranu alebo do práva na spravodlivé súdne konanie. Ústavný súd preto uzatvára, že odôvodnenie záverov dovolacieho rozhodnutia je dostatočné a zrozumiteľné. Z napadnutého rozhodnutia je jasne zistiteľné, kvôli čomu dovolaniu sťažovateľa najvyšší súd nevyhovel a prečo považoval za potrebné ho odmietnuť.

43. V zmysle svojej judikatúry ústavný súd považuje za protiústavné a arbitrárne tie rozhodnutia, ktorých odôvodnenie je úplne odchylné od veci samej alebo aj extrémne nelogické so zreteľom na preukázané skutkové a právne skutočnosti, čo však nie je tento prípad. Podľa názoru ústavného súdu najvyšší súd ústavne konformne zodpovedal relevantné otázky, ktoré súvisia s predmetom súdnej ochrany. Najvyšší súd v napadnutom konaní postupoval v medziach svojej právomoci, jeho úvahy a závery (s prihliadnutím aj na argumentáciu krajského súdu) sú logické, pričom ústavný súd nenašiel takú možnosť porušenia označených práv, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie.

44. O zjavnej neopodstatnenosti ústavnej sťažnosti možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú ústavnú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (m. m. III. ÚS 144/2016, II. ÚS 59/2019).

45. V zmysle všetkých dosiaľ uvedených skutočností ústavný súd dospel k názoru, že nemožno prisvedčiť námietkam sťažovateľa o nedôvodnom či arbitrárnom napadnutom uznesení najvyššieho súdu. V nadväznosti na uvedené ústavnú sťažnosť v tejto časti odmietol z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

46. Pretože ústavná sťažnosť sťažovateľa bola ako celok odmietnutá, bolo bez právneho významu zaoberať sa jeho ďalšími požiadavkami uvedenými v návrhu na rozhodnutie, rozhodovanie o ktorých je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v tomto prípade nedošlo.

**P o u č e n i e :** Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

**V Bratislave (detašované pracovisko) 1. februára 2024**

**Miloš Maďar**  
**predseda senátu**